

فهرست مطالب

۱۳.....	دیباچه استاد دکتر غلامرضا طیرانیان
۱۵.....	دیباچه استاد دکتر نجاد علی الماسی
۱۶.....	سخن مولف با خوانندگان
۱۹.....	مقدمه
۱۹.....	۱. قلمرو قاعده موازنہ
۲۰.....	۲. قلمرو قاعده عدالت معاوضی در عقود معاوضی
۲۰.....	۳. اهمیت و ضرورت قواعد موازنہ و عدالت معاوضی
۲۱.....	فصل نخست: مفهوم شناسی موضوع
۲۳.....	مبحث نخست: عدالت و مفاهیم مرتبط آن
۲۳.....	۴. تعاریف مختلف عدالت
۲۵.....	۵. ارزش عدالت در دین اسلام
۲۸.....	۶. انعطاف پذیری و نسبیت مفهوم عدالت
۳۰.....	۷. مفهوم انصاف و تفاوت آن با عدالت
۳۱.....	۸. روابط مختلف عدالت و انصاف
۳۲.....	۹. کارکرد انصاف در حقوق بین الملل و انگلیس
۳۵.....	۱۰. جایگاه انصاف و عدالت در حقوق ایران
۳۸.....	۱۱. رعایت اصول حقوقی در استناد به انصاف یا عدالت
۴۰.....	۱۲. چگونگی تفسیر قانون به سمت عدالت و انصاف
۴۱.....	۱۳. تفاوت و تشابهات منطق حقوق و ریاضی
۴۴.....	۱۴. تفاوت عدالت مطلق و نسبی
۴۶.....	مبحث دوم: عقد معاوضی و مسائل مرتبط با آن
۴۶.....	گفتار نخست: کلیات عقد معاوضی
۴۶.....	۱۵. ماهیّت عقد مُعَوَّض و غیرمُعَوَّض
۴۷.....	۱۶. میزان اعتبار عقد غیرمعاوضی در حقوق ایران و انگلیس
۴۸.....	۱۷. دسته بندی عقود از جهت امکان مُعَوَّض یا مجانی بودن
۵۰.....	۱۸. مفهوم «عِوَض» در عقود معاوضی
۵۳.....	۱۹. مفهوم «شرط عِوَض» در عقود مجانی
۵۳.....	۲۰. ویژگیهای شرط عِوَض
۵۵.....	۲۱. تشخیص قصد مشترک طرفین در انقاد شرط عِوَض
۵۷.....	۲۲. معنای عبارت «مُعَوَّض» در مواد ۸۰۱ و ۸۰۳ ق. م
۵۸.....	۲۳. مشروعیّت درج شرط عِوَض در عقود مجانی و استثنای آن

۶ عدالت معاوضی و قاعده موافزه (جلد نخست)

۵۹	گفتار دوم: جریان اصل عدم تبع در عقود معاوضی و غیر معاوضی .....
۵۹	۲۴. مفهوم اصل عدم تبع .....
۶۰	۲۵. شرایط امکان مطالبه اجرت در انجام کار .....
۶۲	۲۶. توجه به عرف در احراز یا عدم احراز قصد تبع .....
۶۳	۲۷. جریان اصل عدم تبع در واقعی حقوقی و اعمال حقوقی .....
۶۷	۲۸. وضعیت تعهدات ناشی از نکاح از جهت معاوضی یا مجانی بودن .....
۶۹	گفتار سوم: مبانی لزوم و جواز عقود معاوضی و غیر معاوضی .....
۶۹	الف. تقسیمات جامع قراردادها از جهت لزوم و جواز .....
۶۹	۲۹. عقود لازم .....
۷۱	۳۰. معیارهای شناخت عقود لازم .....
۷۴	۳۱. عقود جایز .....
۷۴	۳۲. اقسام عقود جایز .....
۷۶	۳۳. عقودی جایزی که در اثر امری تبدیل به لازم می‌شوند .....
۷۹	ب. بررسی عقود معاوضی از جهت لازم یا جایز بودن .....
۷۹	۳۴. ضابطه کلی جهت لزوم یا جواز عقود معاوضی .....
۷۹	۳۵. بررسی برخی عقود معاوضی از جهت لزوم و جواز .....
۸۲	گفتار چهارم: وجود تمایز عقد معاوضی و غیر معاوضی .....
۸۲	۳۶. تبیین وجوه تفاوت .....
۸۳	الف. تمایز مبنایی دو عقد .....
۸۳	۳۷. تمایز اساسی در هدف تشکیل .....
۸۵	ب. تمایز در آثار دو عقد .....
۸۵	۳۸. تفاوت در جریان قاعده تلف مبیع قبل قبض .....
۸۶	۳۹. تفاوت در جریان برخی خیارات .....
۸۷	۴۰. تفاوت در جریان حق خبس .....
۸۷	۴۱. تفاوت در ارتباط متقابل تعهد عیوض با موضع .....
۸۸	۴۲. تفاوت در جریان قاعده ماییضین .....
۸۸	۴۳. بطلان عقد معاوضی با فقدان عیوض و صحت عقد غیرموضع در صورت فقدان شرط عیوض .....
۸۹	۴۴. تفاوت در تملکات غیر معموق برابی محرومین .....
۹۰	۴۵. تفاوت در احکام عقد با اشتباہ در شخص طرف معامله .....
۹۲	مبحث سوم: مفهوم عدالت معاوضی .....
۹۲	۴۶. مفهوم عدالت معاوضی از دیدگاه اندیشمندان .....
۹۴	۴۷. تعریف عدالت معاوضی از دیدگاه کاربردی .....
۹۸	۴۸. تبیین قاعده موافزه از دیدگاه کاربردی .....

۷ فهرست مطالب

۹۹	۴۹	توجه به اصول حقوقی در طرح قاعده موازنه و عدالت معاوضی
۱۰۱	۵۰	۵. اثرگذاری عدالت معاوضی بر عدالت توزیعی
۱۰۳	۵۱	فصل دوم: مجاری و مصادیق موازنه و عدالت معاوضی
۱۰۵	۵۲	مبحث نخست: مجاری و مصادیق تمثیلی قاعده موازنه
۱۰۵	۵۳	۵. تمثیلی بودن مصادیق موازنه و عدالت معاوضی
۱۰۵	۵۴	گفتار اول: توجه به موازنه در نظام آفرینش و آیات الهی
۱۰۵	۵۵	۵. موازنه در نظام آفرینش
۱۰۶	۵۶	۵. توجه به موازنه در آیات الهی
۱۰۹	۵۷	گفتار دوم: مصادیق تمثیلی قاعده موازنه
۱۱۰	۵۸	۱۱۰. بند اول: مصادیق موازنه در روابط حقوقی داخلی
۱۱۰	۵۹	الف. موازنه حق و تکلیف در روابط زناشویی
۱۱۰	۶۰	۱۱۰. تبیین موضوع
۱۱۲	۶۱	۱۱۲. ضرورت موازنه حق و تکلیف در دعایی تمکین و نفقه
۱۱۳	۶۲	۱۱۳. تمکین بعنوان شرط استقرار نفقه
۱۱۶	۶۳	۱۱۶. توجه به تناسب نفقه با شان زوجه
۱۲۱	۶۴	۱۲۱. ب. موازنه حق و تکلیف زن و مرد در طلاق خُ
۱۲۱	۶۵	۱۲۱. تبیین موضوع
۱۲۲	۶۶	۱۲۲. ضرورت تضمین حق زوج با ابلاغ رجوع زن به فدیه
۱۲۲	۶۷	۱۲۲. ۶. دلایل بطلان رجوع زن به فدیه با عدم آگاهی مرد به رجوع او
۱۲۹	۶۸	۱۲۹. ۶. تحلیل یک دادنامه در رجوع زوجه به فدیه
۱۳۱	۶۹	۱۳۱. ۶۲. ضرورت تضمین حق زوجه با وقوع طلاق خلع در شرایط متعارف
۱۳۲	۷۰	۱۳۲. پ. موازنه حق و تکلیف نامزدها در پیمان نامزدی
۱۳۲	۷۱	۱۳۲. ۶۳. تبیین مفهوم نامزدی
۱۳۳	۷۲	۱۳۳. ۶۴. تمیز «نکاح مؤقت» از «نامزدی»
۱۳۷	۷۳	۱۳۷. ۶۵. ضمانت اجرای برهم خوردن موازنه حقوق در پیمان نامزدی
۱۳۸	۷۴	۱۳۸. ت. موازنه حق و تکلیف زوجین در اجرای حق حبس مهریه
۱۳۸	۷۵	۱۳۸. ۶۶. مشروعیت اصل حق حبس مهریه
۱۴۰	۷۶	۱۴۰. ۶۷. تبیین موضوع بحث
۱۴۱	۷۷	۱۴۱. ۶۸. گردشکار صدور رای وحدت رویه ۷۰۸ - ۱۳۸۷/۵/ ۲۲
۱۴۳	۷۸	۱۴۳. ۶۹. مبانی حق حبس زوجه در فرض اعسار زوج
۱۴۵	۷۹	۱۴۵. ۷۰. مبانی عدم حق حبس مهریه زوجه در فرض اعسار زوج
۱۵۸	۸۰	۱۵۸. ۷۱. معایرت تبصره ماده ۵۳ قانون حمایت خانواده با اصل برائت
۱۵۹	۸۱	۱۵۹. ۷۲. قلمرو تمکین در ماده ۱۰۸۵ ق. م
۱۶۱	۸۲	۱۶۱. ث. موازنه حق و تکلیف در مسئولیت مدنی

۸ عدالت معاوضی و قاعده موافزه (جلد نخست)

۱۶۱	موافزه حق و تکلیف در تمام اسباب مسئولیت مدنی.....	۷۳
۱۶۴	موافزه حق و تکلیف در قاعده فقهی «مَنْ لَهُ الْغُنْمُ فَعَلَيْهِ الْغُرْمُ».....	۷۴
۱۶۴	ج. موافزه درسایر روابط حقوقی.....	۷۴
۱۶۴	موافزه حق و راث در تمکن سهم الارث و تکلیف پرداخت دیون	۷۵
۱۶۵	توجه به موافزه در اصل تقسیم به تساوی	۷۶
۱۶۷	موافزه بین حقوق کارگر یا کارمند و کارفرما.....	۷۷
۱۷۰	موافزه بین جرم و مجازات.....	۷۸
۱۷۲	بند دوم: توجه به موافزه در حقوق بین الملل خصوصی	۷۹
۱۷۲	موافزه بین حقوق تبعه ایرانی و خارجی در تامین خواسته	۷۹
۱۷۳	توجه به موافزه حقوق در شناسایی واجرای احکام خارجی.....	۸۰
۱۷۴	توجه به معامله متقابل در معتبر شناختن استاد خارجی	۸۱
۱۷۵	بحث دوم: مجاری و مصادیق تمثیلی عدالت معاوضی	۸۲
۱۷۵	حق حبس در عقود معاوضی	۸۲
۱۸۱	قاعده تلف مورد عقد قبل تسلیم.....	۸۳
۱۸۵	کارکرد عدالت معاوضی در خیارات قانونی.....	۸۴
۱۸۶	عدالت معاوضی در روابط بین مجر و مستاجر	۸۵
۱۸۶	ضرورت تعديل قرارداد.....	۸۶
۱۸۸	توجه به عدالت معاوضی در مقرات انتقال سهام بانام	۸۷
۱۹۰	حکومت قانون زمان عقد در تعارض قوانین در زمان	۸۸
۱۹۱	قابل پیش بینی بودن ضرر در الزامات ناشی از قرارداد.....	۸۹
۱۹۱	توجه به عدالت معاوضی با دریافت بهای روز عوض	۹۰
۱۹۶	توجه به عدالت معاوضی در مهلت عادله یاقوت تقسیط برای مديون	۹۱
۱۹۹	بطلان تعلیق عقود معوض به فوت موصی برپایه عدالت معاوضی	۹۲
۲۰۱	عدالت معاوضی یکی از مبانی بطلان معامله ریوی	۹۳
۲۰۲	بطلان شرط مجھول موجب جهل به عوضین	۹۴
۲۰۳	عدالت معاوضی یکی از مبانی بطلان بیع دین به دین	۹۵
۲۰۵	درج تعهد به نفع ثالث در قراردادها	۹۶
۲۰۶	نقش عدالت معاوضی در موضوع خسارات قراردادی	۹۷
۲۱۳	عدم امکان استرداد دین پرداختی دروجه محجور	۹۸
۲۱۵	مسئولیت مديون در فرض تادیه به محجور عام و تلف مال	۹۹
۲۱۶	عدم امکان استرداد دین پرداختی توسط محجور برمبنای عدالت معاوضی	۱۰۰
۲۱۶	نقش عدالت معاوضی در مالکیت مافی الذمه	۱۰۱

۹ فهرست مطالب

۲۱۹.....	مسائل امتحانی
۲۲۰.....	مسائل امتحانی پایان ترم حقوق تعهدات (مدنی ۳)
۲۲۰	مساله اول - (نیمسال اول ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۲۱	مساله دوم - (نیمسال دوم ۹۵ - ۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۵)
۲۲۲	مساله سوم - (ترم تابستانی ۱۳۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۶)
۲۲۳	مساله چهارم - (نیمسال اول ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۲۴	مساله پنجم - (نیمسال اول ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۲۴	مساله ششم - (نیمسال اول ۹۵ - ۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۵)
۲۲۵	مساله هفتم - (نیمسال اول ۹۵ - ۹۴) (۹۴ - ۹۵)
۲۲۶	مساله هشتم - (نیمسال اول ۹۵ - ۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۵)
۲۲۶	مساله نهم - (نیمسال اول ۹۵ - ۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۵)
۲۲۷	مساله دهم - (نیمسال اول ۹۴ - ۹۳) (۱۳۹۳ - ۹۴)
۲۲۷	مساله یازدهم - (نیمسال دوم ۹۵ - ۹۴) (۹۴ - ۹۵)
۲۲۸	مساله دوازدهم - (نیمسال دوم ۹۵ - ۹۴) (۹۴ - ۹۵)
۲۲۹	مساله سیزدهم - (نیمسال اول ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۳۰	مساله چهاردهم - (تابستان ۱۳۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۶)
۲۳۰	مساله پانزدهم - (نیمسال دوم ۹۵ - ۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۵)
۲۳۱	مساله شانزدهم - (نیمسال اول ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۳۲	مساله هفدهم - (نیمسال اول ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۳۳	مساله هیجدهم - (نیمسال اول ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۳۴	مساله نوزدهم - (نیمسال اول ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۳۵	مساله بیستم - (نیمسال اول ۹۵ - ۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۵)
۲۳۶	مساله بیست و یکم - (نیمسال اول ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۵)
۲۳۶	مساله بیست و دوم - (نیمسال دوم ۹۴ - ۹۳) (۱۳۹۳ - ۹۴)
۲۳۷	مساله بیست و سوم - (نیمسال دوم ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۳۸	مساله بیست و چهارم - (نیمسال دوم ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۳۹	مساله بیست و پنجم - (نیمسال دوم ۹۶ - ۹۵) (۱۳۹۵ - ۹۶)
۲۴۰	مسائل پایان ترم حقوق مدنی ۶ (عقود معین ۱)
۲۴۰	مساله اول - (نیمسال دوم ۹۵ - ۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۵)
۲۴۱	مساله دوم - (نیمسال دوم ۹۵ - ۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۵)
۲۴۲	مساله سوم - (نیمسال دوم ۹۵ - ۹۴) (۱۳۹۴ - ۹۵)
۲۴۵.....	فهرست منابع
۲۶۱.....	فهرست لغات و اصطلاحات به زبان انگلیسی